Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/618

7.3.2024

PRIPOROČILO KOMISIJE (EU) 2024/618

z dne 18. decembra 2023

o osnutku posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Švedske za obdobje 2021–2030, o usklajenosti ukrepov Švedske s ciljem podnebne nevtralnosti Unije in o zagotavljanju napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam

(Besedilo v švedskem jeziku je edino verodostojno)

EVROPSKA KOMISIJA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]) ter zlasti člena 9(2) in člena 14(6) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 ([2]) ter zlasti člena 7(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

Priporočila o osnutku posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta (NEPN) Švedske za obdobje 2021–2030

(1) Švedska je svoj osnutek posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta predložila 11. julija 2023.

(2) Člen 3 Uredbe (EU) 2018/1999 (uredba o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov) in Priloga I k navedeni uredbi določata elemente, ki jih je treba vključiti v nacionalne energetske in podnebne načrte. Komisija je decembra 2022 sprejela smernice za države članice o postopku in obsegu priprave osnutka in končne različice posodobljenih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov ([3]). V smernicah so navedene dobre prakse in opisane posledice nedavnih političnih, pravnih in geopolitičnih sprememb na področju energetskih in podnebnih politik.

(3) Komisija je v zvezi z načrtom REPowerEU ([4]) in v okviru ciklov evropskega semestra za leti 2022 in 2023 močno poudarila potrebe držav članic po reformah in naložbah v zvezi z energijo in podnebjem, da bi s pospešitvijo zelenega in pravičnega prehoda okrepile energetsko varnost in cenovno dostopnost. To je upoštevano v poročilih za Švedsko za leti 2022 in 2023 ([5]) ter priporočilih Sveta za Švedsko ([6]). Države članice bi morale v svojih dokončnih posodobljenih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih upoštevati najnovejša specifična priporočila za državo.

([1]) UL L 328, 21.12.2018, str. 1.
([2]) UL L 243, 9.7.2021, str. 1.
([3]) Obvestilo Komisije o smernicah državam članicam za posodobitev nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov za obdobje 2021–2030 (UL C 495, 29.12.2022, str. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 625 final; SWD(2023) 627 final.
([6]) COM(2022) 625 final in COM(2023) 627 final.

(4) Priporočila Komisije glede doseganja nacionalnih ciljev na podlagi uredbe o porazdelitvi prizadevanj ([7]) temeljijo na verjetnosti, da bodo države članice dosegle cilje za leto 2030, ob upoštevanju pravil za uporabo prilagodljivosti na podlagi uredbe o porazdelitvi prizadevanj.

(5) Cilj priporočil Komisije o zajemanju, uporabi in shranjevanju ogljika je ustvariti pregled nad nameravano uvedbo teh tehnologij na nacionalni ravni, vključno s podatki o letnih količinah CO_2, ki naj bi bil zajet do leta 2030, razčlenjenih po viru CO_2, ki izvira iz naprav, za katere velja Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([8]), ali drugih virov, kot so biogeni viri ali neposredni zajem iz zraka, o načrtovani infrastrukturi za prenos CO_2 in o možnih notranjih zmogljivostih za shranjevanje CO_2 ter vbrizganih količinah CO_2, ki naj bi bile na voljo leta 2030.

(6) V priporočilih Komisije glede uspešnosti na podlagi Uredbe (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]) (raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo – uredba o LULUCF) je obravnavano izpolnjevanje obveznosti „nepresežka“ v obdobju 2021–2025 (obdobje 1) s strani države članice in doseganje njenega nacionalnega cilja za obdobje 2026–2030 (obdobje 2), pri čemer se upoštevajo pravila o uporabi prilagodljivosti iz navedene uredbe. V priporočilih Komisije je upoštevano tudi, da se bo kakršen koli presežek emisij v obdobju 1 na podlagi uredbe o LULUCF avtomatično prenesel v uredbo o porazdelitvi prizadevanj.

(7) Da bi prilagajanje podnebnim spremembam lahko ustrezno podpiralo doseganje ciljev na področju energije in blažitve podnebnih sprememb, je nujno ugotoviti možna tveganja glede podnebnih sprememb ter analizirati podnebne ranljivosti in tveganja, ki bi lahko prizadeli zadevna območja, populacije in sektorje. V priporočilih Komisije glede prilagajanja je upoštevano, v kolikšnem obsegu je Švedska v svoj posodobljeni NEPN vključila cilje prilagajanja podnebnim spremembam, ki upoštevajo podnebna tveganja, ki bi lahko Švedski preprečila doseganje ciljev in ciljnih vrednosti energetske unije. Brez načrtovanja in izvedbe posebnih politik in ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam je ogroženo doseganje ciljev razsežnosti energetske unije. Posebno pozornost je treba nameniti gospodarjenju z vodo v spreminjajočih se podnebnih razmerah zaradi nevarnosti prekinitev oskrbe z električno energijo, saj poplave, vročina in suša vplivajo na proizvodnjo energije.

(8) Priporočila Komisije o ambicijah glede energije iz obnovljivih virov temeljijo na formuli iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1999, ta pa temelji na objektivnih merilih, ter na glavnih politikah in ukrepih, ki manjkajo v NEPN Švedske, da bi lahko Švedska pravočasno in stroškovno učinkovito dosegla svoj nacionalni prispevek k zavezujočemu cilju Unije glede energije iz obnovljivih virov v višini vsaj 42,5 % leta 2030 ter k skupnemu prizadevanju, da bi ga zvišali na 45 % v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ([10]) o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. Priporočila Komisije temeljijo tudi na prispevku Švedske k posebnim ciljem iz členov 15a, 22a, 23, 24 in 25 navedene direktive ter z njimi povezanim politikam in ukrepom za njen hiter prenos in izvajanje. V priporočilih se odraža pomembnost razvoja celovitega dolgoročnega načrtovanja za uvedbo energije iz obnovljivih virov, zlasti vetrne energije, da bi izboljšali prepoznavnost evropske proizvodnje in upravljavcev omrežja v skladu z evropskim svežnjem o vetrni energiji ([11]).

([7]) Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L 156, 19.6.2018, str. 26), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2023/857 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/842 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma in Uredbe (EU) 2018/1999 (UL L 111, 26.4.2023, str. 1).

([8]) Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

([9]) Uredba (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU (UL L 156, 19.6.2018, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2023/839 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 glede področja uporabe, poenostavitve pravil o poročanju in skladnosti ter določitve ciljev držav članic za leto 2030, in Uredbe (EU) 2018/1999 glede izboljšanja spremljanja, poročanja, spremljanja napredka in pregleda (UL L 107, 21.4.2023, str. 1).

([10]) Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82), kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL L 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([11]) Sporočilo o evropskem akcijskem načrtu za vetrno energijo (COM(2023) 669 final z dne 24. oktobra 2023) in sporočilo o uresničevanju ambicij EU za energijo iz obnovljivih virov na morju (COM(2023) 668 final z dne 24. oktobra 2023).

(9) Priporočila Komisije glede nacionalnega prispevka k energijski učinkovitosti temeljijo na členu 4 Direktive (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta ([12]) o energetski učinkovitosti, formuli iz Priloge I k navedeni direktivi ter s tem povezanih politikah in ukrepih za njeno izvajanje.

(10) V priporočilih Komisije je posebna pozornost namenjena ciljnim vrednostim, ciljem in prispevkom ter z njimi povezanim politikam in ukrepom za uresničitev načrta REPowerEU, da bi hitro odpravili odvisnost od ruskih fosilnih goriv. V njih so upoštevane izkušnje iz izvajanja svežnja Varčujmo s plinom za varno zimo ([13]). Odražajo tudi nujno potrebo po povečanju odpornosti energetskega sistema glede na obveznosti iz Uredbe (EU) 2019/941 Evropskega parlamenta in Sveta ([14]) o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije in Uredbe (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta ([15]) o zanesljivosti oskrbe s plinom ter v skladu s priporočilom Komisije o shranjevanju energije ([16]).

(11) V priporočilih Komisije je upoštevana potreba po pospešenem vključevanju notranjega trga energije, da bi dali večjo vlogo prožnosti ter okrepili položaj odjemalcev in jih zaščitili. V priporočilih Komisije je upoštevana tudi pomembnost ocene števila energetsko revnih gospodinjstev v skladu z zahtevami iz člena 3 Uredbe (EU) 2018/1999 in iz Priporočila Komisije (EU) 2023/2407 ([17]).

(12) V priporočilih Komisije se odraža pomembnost zagotavljanja zadostnih naložb v raziskave in inovacije na področju čiste energije, da bi spodbudili njen razvoj in zmogljivosti za njeno proizvodnjo, vključno z ustreznimi politikami in ukrepi za energetsko intenzivne panoge in druga podjetja, ter potreba po strokovnem izpopolnjevanju delovne sile za neto ničelno industrijo, da bi utrdili močno, konkurenčno in čisto gospodarstvo v Uniji.

(13) Priporočila Komisije temeljijo na zavezah v okviru Pariškega sporazuma za postopno opuščanje uporabe fosilnih goriv ter na pomembnosti postopne odprave subvencij za fosilna goriva.

(14) Priporočilo Komisije o potrebah po naložbah izhaja iz njene ocene glede tega, ali osnutek posodobljenega načrta zagotavlja splošen pregled potreb po naložbah, da bi dosegli cilje, ciljne vrednosti in prispevke za vse razsežnosti energetske unije, ali so v njem navedeni viri financiranja, ločeno po zasebnih in javnih virih, ali so v njem navedene naložbe usklajene s švedskim načrtom za okrevanje in odpornost, območnimi načrti Švedske za pravični prehod in specifičnimi priporočili za državo za obdobje 2022–2023 v okviru evropskega semestra, ter ali vključuje trdno makroekonomsko oceno načrtovanih politik in ukrepov. NEPN bi moral zagotavljati preglednost in predvidljivost nacionalnih politik in ukrepov ter tako podpirati varnost naložb.

(15) Priporočila Komisije odražajo bistveno pomembnost zagotavljanja zgodnjega in vključujočega posvetovanja o načrtu, vključno z učinkovito udeležbo javnosti z zadostnimi informacijami in v dovolj dolgem roku v skladu z Aarhuško konvencijo ([18]), ter širokega regionalnega posvetovanja.

([12]) Direktiva (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetski učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (UL L 231, 20.9.2023, str. 1).

([13]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Varčujmo s plinom za varno zimo (COM(2022) 360 final z dne 20 julija 2022).

([14]) Uredba (EU) 2019/941 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije in razveljavitvi Direktive 2005/89/ES (UL L 158, 14.6.2019, str. 1).

([15]) Uredba (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (UL L 280, 28.10.2017, str. 1).

([16]) Priporočilo Komisije z dne 14. marca 2023 o shranjevanju energije – temelj razogljičenega in varnega energetskega sistema EU (UL C 103, 20.3.2023, str. 1).

([17]) Priporočilo Komisije (EU) 2023/2407 z dne 20. oktobra 2023 o energijski revščini, C/2023/4080 (UL L 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([18]) Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah z dne 25. junija 1998 (Aarhuška konvencija).

(16) V priporočilih Komisije o pravičnem prehodu se odraža ocena glede tega, ali so v načrtu Švedske dovolj poglobljeno navedeni pomembni socialni učinki podnebnega in energetskega prehoda ter učinki teh dveh prehodov na zaposlovanje in spretnosti ter ali so v njem ustrezno opisane primerne spremljevalne politike in ukrepi za spodbujanje pravičnega prehoda, ki hkrati prispevajo h krepitvi človekovih pravic in enakosti spolov.

(17) Priporočila Komisije Švedski temeljijo na oceni njenega osnutka posodobljenega NEPN ([19]), ki je objavljen skupaj s tem priporočilom.

(18) Švedska naj ta priporočila ustrezno upošteva pri pripravi svojega končnega posodobljenega celovitega NEPN, ki ga je treba oddati do 30. junija 2024.

Priporočila o usklajenosti z Unijinim ciljem podnebne nevtralnosti in z zagotavljanjem napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam

(19) Komisija mora v skladu z Uredbo (EU) 2021/1119 (evropska podnebna pravila) oceniti skladnost nacionalnih ukrepov s ciljem podnebne nevtralnosti in zagotavljanjem napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam. Komisija je ocenila usklajenost ukrepov Švedske s temi cilji ([20]). Na tej oceni temeljijo priporočila v nadaljevanju. Švedska naj ta priporočila ustrezno upošteva in v zvezi z njimi sprejme nadaljnje ukrepe v skladu z evropskimi podnebnimi pravili.

(20) Zanesljiva ocena tveganja je predpogoj za strateško in dobro umerjeno politiko prilagajanja podnebnim spremembam. Temeljiti bi morala na najnovejših dognanjih podnebne znanosti in rezultatih stresnih testov, treba jo je tudi redno posodabljati, da bi ugotovili, katere populacije, infrastruktura in sektorji so najbolj občutljivi za podnebne spremembe. Za uspešno prilagajanje podnebnim spremembam v ustreznem obsegu in v vseh izpostavljenih sektorjih je potrebna jasno določena struktura upravljanja in usklajevanja s politično podporo na visoki ravni. Potrebne so odločne strategije in načrti za prilagajanje podnebnim spremembam, da se zagotovi stalen napredek na področju družbene, politične in gospodarske pripravljenosti v skladu z evropskimi podnebnimi pravili in prehitijo vplivi, povezani s podnebjem. Da bi pomagala državam članicam posodabljati in izvajati celovito nacionalno strategijo, načrte in politike prilagajanja podnebnim spremembam, je Komisija julija 2023 sprejela sklop smernic ([21]). Potrebe po naložbah v prilagajanje podnebnim spremembam naraščajo in se bodo v naslednjih desetletjih še krepile. Izboljšano financiranje bi morale spremljati zadostne zmogljivosti in strokovno znanje, potrebno za upravljanje in izvajanje, da bi zagotovili kakovostno porabo sredstev ter zmogljivost črpanja ter preprečili neustrezno prilagajanje. Poleg javnega in zasebnega financiranja bi bilo mogoče preučiti tudi možnosti inovativnih instrumentov financiranja v sodelovanju z zasebnim sektorjem in finančnimi institucijami.

(21) Sistemska zmožnost prilagajanja podnebnim spremembam je ključna za preprečevanje ali blažitev možne škode, za izkoriščanje priložnosti in obvladovanje posledic. Fizični vplivi podnebnih sprememb se spreminjajo hitreje od pričakovanj. Potreben je napredek pri prilagoditveni sposobnosti na vseh ravneh države ter v javnem in zasebnem sektorju, treba pa se je tudi bolj zavedati ranljivosti in tveganj.

(22) Sonaravne rešitve ponujajo učinkovite in stroškovno učinkovite možnosti za prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blažitev, če se njihovo uvajanje spodbuja s strateškimi okviri, politikami in financiranjem. Izvajati jih je mogoče neodvisno ali vključene v druge ukrepe za prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blažitev v povezavi z bolj tehnološkimi in infrastrukturnimi rešitvami. Pri izvajanju je treba upoštevati zapletenost ekosistemov in predvidene učinke podnebnih sprememb, lokalne razmere, z njimi povezane interese in vrednote ter družbeno-gospodarske pogoje –

PRIPOROČA, DA ŠVEDSKA UKREPA TAKO, DA:

GLEDE OSNUTKA POSODOBLJENEGA NACIONALNEGA ENERGETSKEGA IN PODNEBNEGA NAČRTA NA PODLAGI UREDBE (EU) 2018/1999

1. zagotovi projekcije za prikaz, kako bo z obstoječimi in načrtovanimi politikami in ukrepi dosežen nacionalni cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za 50 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 2005 na podlagi uredbe o porazdelitvi prizadevanj; po potrebi opredeli dodatne politike in ukrepe ali navede, kako se bodo prilagodljivosti, ki

([19]) SWD(2023) 923.

([20]) Poročilo EU o napredku na področju podnebnih ukrepov za leto 2023 (COM(2023) 653 final) in delovni dokument služb Komisije Ocena napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam v posameznih državah članicah v skladu z evropskimi podnebnimi pravili (SWD(2023) 932).

([21]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52023XC0727(01)

so na voljo v okviru uredbe o porazdelitvi prizadevanj, uporabile za zagotovitev skladnosti; dopolni informacije o politikah in ukrepih, vključno z emisijami, ki niso emisije CO_2, in sicer metana, N_2O in F-plinov iz kmetijstva in industrijskih procesov ter uporabe proizvodov; natančno navede njihov obseg, roke in po možnosti pričakovani učinek glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, tudi za ukrepe v programih financiranja Unije, kot je skupna kmetijska politika;

2. navede količino emisij CO_2, ki bi jih bilo mogoče letno zajeti do leta 2030, vključno z virom; navede podrobne podatke o prevozu zajetega CO_2; navede skupno skladiščno zmogljivost za CO_2 in vbrizgane količine, ki bodo na voljo do leta 2030;

3. vključi dodatne ukrepe v sektorju LULUCF, pri čemer količinsko opredeli njihove pričakovane učinke za zagotovitev, da so odvzemi toplogrednih plinov v tem sektorju dejansko usklajeni z metodološkimi pregledi, opravljenimi v nacionalnih evidencah, s ciljem EU glede neto odvzemov za leto 2030 v višini −310 Mt ekvivalenta CO_2 in ciljem glede odvzema za državo v višini −3 955 kt ekvivalenta CO_2, opredeljenim v Uredbi (EU) 2018/841; zagotovi jasne informacije o tem, kako se javna sredstva (tako sredstva Unije, vključno s skupno kmetijsko politiko, kot tudi državna pomoč) in zasebno financiranje prek shem za sekvestracijo ogljika v kmetijske površine dosledno in učinkovito uporabljajo za dosego nacionalnega cilja glede neto odvzema; zagotovi informacije o stanju in napredku, ki ga je treba doseči pri zagotavljanju izboljšav na ravni višjega reda/geografsko eksplicitnih naborov podatkov za spremljanje, poročanje in preverjanje v skladu z delom 3 Priloge V k Uredbi (EU) 2018/1999;

4. poda dodatno analizo pomembnih podnebnih ranljivosti in tveganj glede doseganja nacionalnih ciljev, ciljnih vrednosti in prispevkov ter politik in ukrepov v različnih razsežnostih energetske unije; bolje pojasni in količinsko določi povezavo s posebnimi cilji in politikami energetske unije, ki naj bi jih podpirali politike in ukrepi za prilagajanje podnebnim spremembam; določi dodatne politike in ukrepe prilagajanja podnebnim spremembam, in sicer dovolj podrobno, da bodo podpirali doseganje nacionalnih ciljev, ciljnih vrednosti in prispevkov Švedske v okviru energetske unije;

5. poveča ambicijo za vsaj 76-odstotni delež obnovljivih virov energije kot prispevek k zavezujočemu cilju EU glede energije iz obnovljivih virov za leto 2030, določenemu v členu 3(1) Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena, v skladu s formulo iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1999; vključi okvirni začrtani potek, ki dosega referenčno vrednost za leti 2025 in 2027 iz člena 4(a)(2) Uredbe (EU) 2018/1999;

6. navede ocenjene začrtane poteke in dolgoročni načrt uvajanja tehnologij za energijo iz obnovljivih virov v naslednjih desetih letih z obeti za leto 2040; vključi okvirni cilj za inovativne tehnologije za energijo iz obnovljivih virov do leta 2030 v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena; vključi konkretne cilje, ki bodo prispevali k okvirnim podciljem na področju stavb in industrije za leto 2030 ter k zavezujočemu podcilju za obnovljiva goriva nebiološkega izvora v industriji do leta 2030; vključi okvirni cilj na področju daljinskega ogrevanja in hlajenja za obdobje 2021–2030; vključi podcilj za napredna biogoriva in obnovljiva goriva nebiološkega izvora v prometnem sektorju, pri čemer naj zagotovi, da bo v letu 2030 upoštevana najnižja raven obnovljivih goriv nebiološkega izvora;

7. vključi podrobne in količinsko opredeljene politike in ukrepe, tako da bo lahko pravočasno in stroškovno učinkovito dosegla svoj nacionalni prispevek k zavezujočemu cilju EU glede vsaj 42,5-odstotnega deleža energije iz obnovljivih virov v letu 2030, ob skupnem prizadevanju, da bi se ta delež poveča na 45 %; opiše zlasti, za katere tehnologije za energijo iz obnovljivih virov, razen vetrne energije, namerava določiti „območja za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije“ s hitrejšimi in enostavnejšimi postopki za izdajo dovoljenj ter kako namerava pospešiti uvajanje obnovljivih virov energije z omogočitvenim okvirom za spodbujanje lastne porabe in energetskih skupnosti; opiše, kako namerava nadalje razviti ali posodobiti učinkovito infrastrukturo za daljinsko ogrevanje in hlajenje, ki temelji na obnovljivih virih energije, vključno z omogočanjem povezovanja med omrežji za električno energijo ter omrežji za ogrevanje in hlajenje; vključi primerljive ukrepe za spodbujanje vodika v industriji in pripravo EU na trgovino z vodikom iz obnovljivih virov;

8. vključi oceno domače oskrbe z gozdno biomaso za proizvodnjo energije v obdobju 2021–2030 v skladu z okrepljenimi merili za trajnostnost iz člena 29 Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena, in oceno združljivosti predvidene uporabe gozdne biomase za proizvodnjo energije z obveznostmi Švedske na podlagi revidirane uredbe o LULUCF, zlasti za obdobje 2026–2030, skupaj z nacionalnimi ukrepi in politikami za zagotovitev take združljivosti; vključi nadaljnje ukrepe za spodbujanje trajnostne proizvodnje biometana glede na potencial Švedske za trajnostni bioplin/biometan in njegovo proizvodnjo, profil porabe zemeljskega plina ter obstoječo infrastrukturo, uporabo digestata in aplikacije za biogeni CO_2;

9. kolikor je mogoče, navede pričakovano časovnico za faze postopka sprejemanja zakonodajnih in nezakonodajnih politik in ukrepov za prenos in izvajanje določb Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena, zlasti za ukrepe iz prejšnjih točk;

10. vključi nacionalni prispevek glede energijske učinkovitosti za porabo končne energije k zavezujočemu cilju Unije za porabo končne energije za leto 2030 v skladu s členom 4 Direktive (EU) 2023/1791 in Prilogo I k navedeni direktivi, ali prispevek, ki bo enak popravljenemu okvirnemu nacionalnemu prispevku, ki ga bo Komisija posredovala vsaki državi članici do 1. marca 2024 na podlagi člena 4(5) navedene direktive; vključi nacionalni prispevek glede energijske učinkovitosti pri porabi primarne energije v okvirni cilj Unije za porabo primarne energije v skladu s členom 4 Direktive (EU) 2023/1791 in Prilogo I k navedeni direktivi; vključi količino zmanjšanja porabe energije, ki jo morajo doseči vsi javni organi, razčlenjeno po sektorjih;

11. predstavi celovite politike in ukrepe za doseganje nacionalnega prispevka k energijski učinkovitosti ter način izvajanja načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“; določi ukrepe za prihranke energije, s katerimi bo zagotovila, da bo do leta 2030 dosežena zadostna količina skupnih prihrankov energije pri končni porabi, in ukrepe za spodbujanje energetskih pregledov in sistemov upravljanja z energijo; opredeli zanesljive programe in sheme podpore za financiranje energijske učinkovitosti, ki bodo lahko pritegnili zasebne naložbe in dodatno sofinanciranje;

12. vključi posodobljeno raven ambicije za zagotovitev visoko energijsko učinkovitega in razogljičenega nacionalnega stavbnega fonda ter preoblikovanje obstoječih stavb v brezemisijske stavbe do leta 2050; vključi vmesne mejnike za leti 2030 in 2040 ter primerjavo teh mejnikov z najnovejšo dolgoročno strategijo prenove; vključi več informacij o povezanih ukrepih za stavbe in njihovem učinku na prihranke energije;

13. podrobneje pojasni, kako bo Švedska znatno okrepila razsežnost energetske varnosti, zlasti z opredelitvijo jasnih ciljev za diverzifikacijo virov energije in nadaljnje spodbujanje zmanjšanja povpraševanja po plinu; vključi podrobne politike in ukrepe za dosego teh ciljev za obdobje do leta 2030; okrepi odpornost energetskega sistema, zlasti z določitvijo cilja za uvedbo shranjevanja energije ter pripravo politik in ukrepov za vključitev zahtev prilagajanja podnebnim spremembam v energetski sistem; določi ustrezne ukrepe za diverzifikacijo in dolgoročno oskrbo z jedrskimi snovmi, gorivom, rezervnimi deli in storitvami, zlasti glede na okrepljene pogoje za uporabo jedrske energije in podaljšanje življenjske dobe obstoječih reaktorjev ter dolgoročno ravnanje z jedrskimi odpadki; oceni ustreznost naftne infrastrukture (rafinerija, zaloge nafte) ob pričakovanem upadu povpraševanja po nafti in premiku v smeri bolj nizkoogljičnih alternativ;

14. predstavi trenutno stanje glede ukrepov za zagotavljanje povezovanja trgov in čim večjega izkoriščanja zmogljivosti za čezmejno trgovanje v nordijski regiji zaradi spreminjajočih se vzorcev pretoka električne energije ter navede jasne cilje in ciljne vrednosti za prilagajanje odjema in shranjevanje za večjo prožnost energetskega sistema glede na oceno potreb po prožnosti; opiše, kako olajšati povezovanje energetskih sistemov v povezavi s členom 20a Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena; oblikuje bolj konkurenčne maloprodajne trge in okrepi vlogo odjemalcev na maloprodajnem trgu;

15. nadalje razvije pristop k odpravljanju energetske revščine v okviru svojega splošnega sistema socialnega varstva z vključitvijo ocene položaja trenutno prizadetih gospodinjstev in navedbo specifičnega merljivega cilja za zmanjšanje, kot se zahteva z Uredbo (EU) 2018/1999 in ob upoštevanju Priporočila (EU) 2023/2407; navede konkretno časovnico za posebne politike in ukrepe za odpravo energetske revščine; pojasni predvideno uporabo ukrepov za energijsko učinkovitost v okviru sheme obveznosti energijske učinkovitosti za zmanjšanje energetske revščine, kot se zahteva z Uredbo (EU) 2018/1999;

16. nadalje pojasni nacionalne cilje na področju raziskav, inovacij in konkurenčnosti za uvajanje čistih tehnologij ter začrta pot za obdobje do let 2030 in 2050, da bi podprla razogljičenje industrije in spodbudila premik podjetij v smeri neto ničelnega in krožnega gospodarstva; predlaga politike in ukrepe za spodbujanje uvajanja neto ničelnih projektov, tudi tistih, ki so pomembni za energetsko intenzivno industrijo; opiše predvidljiv in poenostavljen regulativni okvir za postopke izdaje dovoljenja ter način poenostavitve dostopa do nacionalnega financiranja, kjer je potrebno; navede podrobne politike in ukrepe za digitalizacijo energetskega sistema, razvoj spretnosti, povezanih s čisto energijo, in omogočanje odprte trgovine za odporne in trajnostne dobavne verige ključnih neto ničelnih komponent in opreme;

17. navede reforme in ukrepe za pritegnitev zasebnih naložb, ki so potrebne za dosego energetskih in podnebnih ciljev; izboljša in razširi analizo potreb po naložbah, da se vključi celovit in usklajen pregled javnih in zasebnih naložb, in sicer združeno in po sektorjih; vključi razčlenitev skupnih potreb po naložbah z dodatnimi informacijami o nacionalnih in regionalnih virih financiranja, virih financiranja EU in zasebnih virih financiranja, ki bi jih bilo treba pritegniti; doda kratek opis vrste sheme finančne podpore, izbrane za izvajanje politik in ukrepov, ki se financirajo iz javnega proračuna, in uporabe instrumentov mešanega financiranja, pri katerih se uporabljajo nepovratna sredstva, posojila, tehnična pomoč in javne garancije, vključno z vlogo nacionalnih spodbujevalnih bank v zadevnih shemah in/ali načini pritegnitve zasebnega financiranja; kot vir financiranja upošteva stroškovno učinkovito ustvarjanje prenosov na druge države članice v skladu z uredbo o porazdelitvi prizadevanj; poda zanesljivo oceno makroekonomskega vpliva načrtovanih politik in ukrepov;

18. opiše, kako so politike in ukrepi iz posodobljenega načrta usklajeni s švedskim načrtom za okrevanje in odpornost ter poglavjem REPowerEU;

19. pojasni, kako in do kdaj namerava Švedska postopno ukiniti preostale subvencije za fosilna goriva;

20. podrobneje opredeli analitično podlago z navedbo projekcij v okviru načrtovanih politik in ukrepov o tem, kako se bo energetski sistem razvijal do leta 2040;

21. navede podrobne podatke o socialnih posledicah podnebnega in energetskega prehoda, njunih posledicah za zaposlovanje in spretnosti ali kakršnih koli drugih distribucijskih učinkih ter o načrtovanih ciljih, politikah in ukrepih za podporo pravičnemu prehodu; navede obliko podpore, učinek pobud, ciljne skupine in namenska sredstva, pri čemer naj upošteva priporočilo Sveta o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost ([22]); kolikor je mogoče, vključi več elementov, ki bi zagotovili ustrezno analitično podlago za pripravo prihodnjega socialnega načrta za podnebje v skladu z Uredbo (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta ([23]), vključno z navedbami o tem, kako naj bi ocenjevali izzive in socialne učinke sistema trgovanja z emisijami za zgorevanje goriv v stavbah, cestnem prometu in dodatnih sektorjih na najranljivejše osebe, ter omogočili navedbo potencialnih upravičencev in ustrezen okvir politike; pojasni, kako bo okvir politike, opredeljen v NEPN, prispeval k pripravi švedskega socialnega načrta za podnebje in kako bo zagotovljeno, da bosta načrta usklajena med seboj;

22. zagotovi vključujočo udeležbo javnosti v razumnem časovnem okviru ter široko udeležbo lokalnih organov in civilne družbe pri pripravi načrta; zagotovi jasen pregled nad tem, kako bo postopek posvetovanja omogočil široko udeležbo javnosti, in sicer vseh ustreznih organov, državljanov in deležnikov, vključno s socialnimi partnerji, pri pripravi osnutka in končnega posodobljenega načrta; poda povzetek stališč, ki so jih izrazili različni akterji, in povzetek o tem, kako so bila stališča, izražena med posvetovanji, vključena v načrt;

23. razširi že tako dobro regionalno sodelovanje v okviru vzpostavljenih okvirov regionalnega sodelovanja, kot je načrt medsebojnega povezovanja na baltskem energetskem trgu na področju energetske infrastrukture in vetrnih elektrarn na morju; opiše, kako namerava Švedska do leta 2025 vzpostaviti okvir za sodelovanje z drugimi državami članicami v skladu s členom 9 Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena;

GLEDE USKLAJENOSTI NACIONALNIH UKREPOV S CILJEM PODNEBNE NEVTRALNOSTI IN Z ZAGOTAVLJANJEM NAPREDKA PRI PRILAGAJANJU PODNEBNIM SPREMEMBAM NA PODLAGI UREDBE (EU) 2021/1119

1. pripravi celovito oceno tveganj in ranljivosti s posebnim poudarkom na gozdarskem sektorju; okrepi in jasno določi strukturo upravljanja in usklajevanja, ki bo lahko podpirala zanesljivo načrtovanje, uvajanje rešitev in naložbe za prilagajanje podnebnim spremembam v vseh sektorjih in skupinah prebivalstva ter na vseh upravnih ravneh; posodobi nacionalno strategijo prilagajanja podnebnim spremembam tako, da bodo vidiki prilagajanja podnebnim spremembam vključeni v ključne ranljive sektorje in da bodo odpravljene vrzeli in ovire za prilagajanje podnebnim spremembam; poskrbi, da bodo vzpostavljeni mehanizmi javnega in zasebnega financiranja ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam in da bodo njihovi proračuni ustrezali potrebam po naložbah, zlasti v prednostnih ranljivih sektorjih.

([22]) Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost (UL C 243, 27.6.2022, str. 35).
([23]) Uredba (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje in spremembi Uredbe (EU) 2021/1060 (UL L 130, 16.5.2023, str. 1).

2. izboljša usklajevanje med različnimi ravnmi upravljanja (nacionalno/regionalno/lokalno), da bi uskladila orodja za načrtovanje in pripomogla k usklajenim intervencijam za sistemsko preoblikovanje;

3. v nacionalnih strategijah, politikah in načrtih spodbuja sonaravne rešitve in prilagajanje podnebnim spremembam na ekosistemski podlagi ter zagotavlja naložbe za njihovo uvajanje.

V Bruslju, 18. decembra 2023

Za Komisijo
Kadri SIMSON
članica Komisije